

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΚΥΡΚΟΣ

Επιβάλλεται να διατηρηθεί ανοικτή η διαδικασία των ενταξιακών διαπραγματεύσεων, γιατί αποτελεί εργαλείο για να παρεμβαίνουμε στα της Τουρκίας

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Στην Αντιγόνη Σολομωνίδου-Δρουσιώτου
antigoni.drousiotou@phileleftheros.com

Συναντήσαμε στις Βρυξέλλες, καλεσμένοι του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Μιλήσαμε για τη διαδικασία των τουρκικών ενταξιακών διαπραγματεύσεων, η οποία θεωρεί ότι πρέπει να διατηρηθεί ανοικτή, γιατί όπως εξηγεί αποτελεί ένα εργαλείο για να παρεμβαίνουμε στα της Τουρκίας. Παρότι δεν βλέπει ένταξη της Τουρκίας στην ΕΕ στο άμεσο μέλλον, πιστεύει ότι δεν μπορεί να επιβιώσει χωρίς την Ευρώπη. Σχολιάζοντας τις γεωτρήσεις στην Κυπριακή ΑΟΖ, ο ευρωβουλευτής Μιλτιάδης Κύρκος, αντιπρόεδρος της Μικτής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ε.Ε. - Τουρκίας, λέει ότι καλό θα είναι να ενταχθούν σε μια προοπτική επίλυσης του Κυπριακού ή να γίνουν ένας μοχλός ώστε να υπάρξει έναρξη των διαπραγματεύσεων και ελπίδα για βιώσιμη λύση. Τονίζει, πως μόνο μέσα σε ένα τέτοιο πλαίσιο θα μπορεί να αξιοποιηθεί ο πλούτος του νησιού.

«Καλό θα είναι τα ενεργειακά να ενταχθούν σε μια προοπτική επίλυσης του Κυπριακού ή να γίνουν ένας μοχλός ώστε να υπάρξει έναρξη των διαπραγματεύσεων και ελπίδα για βιώσιμη λύση»

-Τι ανέδειξε το πρόσφατο Σεμινάριο για την ελευθερία των Μέσων Ενημέρωσης στην Τουρκία, που διοργάνωσε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις Βρυξέλλες;

-Διοργανώθηκε την Ημέρα της Ελευθερίας του Τύπου, 3 Μαΐου, και είναι καλό τις επετείους να μην τις χρησιμοποιούμε μόνο για να θυμόμαστε, αλλά για να

κάνουμε συζητήσεις και να ψάχνουμε να βρούμε λύσεις. Το δικαίωμα της έκφρασης και της μετάδοσης πληροφορίας δεν είναι μόνο μία από τις βασικές ελευθερίες αλλά και ένα από τα θεμέλια της δημοκρατίας. Η κατάσταση των ΜΜΕ και της ελευθερίας της έκφρασης στην Τουρκία πηγαίνει από το κακό στο χειρότερο και η τουρκική κυβέρνηση υποστηρίζει ότι κανένας δημοσιογράφος δεν βρίσκεται στη φυλακή επειδή εξέφρασε την άποψή του, αλλά γιατί παραβίασε τον αντιπροσωπικό νόμο.

-Τον περασμένο Φεβρουάριο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέφρασε την ανησυχία του για το κλείσιμο Μέσων Ενημέρωσης και καταδίκασε τις πολιτικές πιέσεις κατά δημοσιογράφων, αλλά και την παρακολούθηση μέσω κοινωνικής δικτύωσης από τις τουρκικές Αρχές. Αποτελεσματικές ή μόνο λεκτικές οι παρεμβάσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου;

-Τα ψηφίσματα του Κοινοβουλίου ενημερώνουν τους πολίτες για τη στάση του πάνω σε καυτά θέματα. Δυστυχώς, δεν λύνουν τα προβλήματα, δείχνουν όμως την κυρίαρχη θέση από τους εκλεγμένους αντιπροσώπους του ευρωπαϊκού λαού. Έχουμε μια Ευρώπη κρατών-μελών κι εμείς εκφράζουμε την ψυχή της Ένωσης και δουλεύουμε το νομοθετικό κομμάτι υπό την καθοδήγηση της Κομισιόν, αλλά δεν έχουμε αποφασιστικό ρόλο για όλα. Όμως, κουβεντιάζουμε τρόπους. Για παράδειγμα, έχουμε βρει τρόπους ώστε να βοηθηθούν οι ακαδημαϊκοί στην Τουρκία που έχουν διαχωριστεί από το Πανεπιστήμιο και δεν έχουν δουλειά διότι τους απαγορεύεται η έρευνα, μέσω δημιουργίας ενός δικτύου Πανεπιστημίων στην Ευρώπη και χορήγησης υποτροφιών. Και για τους δημοσιογράφους γίνονται εδώ και καιρό συζητήσεις για το πώς θα μπορούσαμε να βοηθήσουμε.

-Την περασμένη εβδομάδα συνεδρίασε η Μικτή Κοινοβουλευτική Επιτροπή;

-Ναι, για πρώτη φορά μετά από τρία χρόνια στις Βρυξέλλες αλλά δεν ήταν πολύ εποικοδομητική, υπήρχε διάσταση απόψεων. Ήταν όμως σημαντικό το ότι οι Τούρκοι βουλευτές ομόφωνα είπαν ότι θέλουν η ιδέα της Ευρώπης να είναι ζωντανή στους πολίτες και να οδηγήσει τελικά στην ένταξη της Τουρκίας στην ΕΕ. Προσωπικά θεωρώ ότι η διαδικασία των ενταξιακών διαπραγματεύσεων πρέπει να διατηρηθεί ανοικτή γιατί αποτελεί ένα εργαλείο για να παρεμβαίνουμε στα της Τουρκίας. Δεν έχουμε δε

Δεν επιβιώνει η Τουρκία χωρίς την Ευρώπη

«Τα ψηφίσματα του Κοινοβουλίου ενημερώνουν τους πολίτες για τη στάση του πάνω σε καυτά θέματα. Δυστυχώς δεν λύνουν τα προβλήματα, δείχνουν όμως την κυρίαρχη θέση από τους εκλεγμένους αντιπροσώπους του ευρωπαϊκού λαού»

-Σε περίπτωση εκλογής του κ. Ερντογάν;
-Είναι μάστρος αυτού που η ελληνική κυβέρνηση διδάξε, της «κλιούμπα», αλλάζει χωρίς πρόβλημα πολιτική. Παρότι δεν βλέπω ένταξη της Τουρκίας στην ΕΕ στο άμεσο μέλλον, θεωρώ ότι ο δρόμος προς την ΕΕ είναι μονόδρομος, δεν μπορεί να επιβιώσει η Τουρκία χωρίς την Ευρώπη. Αυτό που πρέπει να κάνουμε είναι να υποστηρίξουμε την κάθε δημοκρατική φωνή που ακούγεται στην Τουρκία και να δείχνουμε ανοχή στη ρητορική, επειδή το τουρκικό ακροατήριο (όπως και το ελληνικό βέβαια) αρέσκεται σε εθνικιστικές κορώνες.

-Ένα από τα τρία καινούργια μεγάλα κεφάλαια της τελωνειακής ένωσης είναι στα έργα και τους δημόσιους διαγωνισμούς, να μπορούμε να συμμετέχουν και ευρωπαϊκές εταιρείες;
-Ναι, αυτό είναι μέσα στην αναθεώρηση της τελωνειακής ένωσης με την Τουρκία. Στην πρόταση της Κομισιόν που αναφέρει στο πού πρέπει να γίνει ο εκσυγχρονισμός είναι στο θέμα των αγροτικών προϊόντων, στο θέμα των δημόσιων προμηθειών και στο θέμα των υπηρεσιών. Το θέμα των δημόσιων προμηθειών σημαίνει ότι πρέπει να υπάρχει ένας μηχανισμός επίλυσης διαφορών με κάποιο δικαστήριο αναγνωρισμένο και από τα δυο μέλη, που μειώνει τις δυνατότητες της κυβέρνησης να επιβάλλει το

δικό της. Το δεύτερο είναι ότι πρέπει να υπάρχουν συνθήκες διαφάνειας και καθαρότητα στα κριτήρια εξέτασης των προσφορών που κατατίθενται και στο πώς μια προσφορά γίνεται αποδεκτή. Δεν μπορεί να υπάρχει σκοτάδι και η κυβέρνηση να δίνει τα έργα στους επιχειρηματικούς ομίλους που η ίδια επιλέγει. Διότι όπως ξέρουμε και από την Ελλάδα, η διαπλοκή έχει πολλά πόδια και πολλές φορές τα επιχειρηματικά συμφέροντα και η πολιτική εξουσία αλληλοβηθαίνουν εις βάρος του λαού που πληρώνει τις επενδύσεις και των πολιτικών κομμάτων που δεν ελέγχουν αυτό το παιχνίδι.

-Η ΕΕ συνομιλεί με τον κ. Ερντογάν, δίνει λεφτά για τους πρόσφυγες, έχει τη δύναμη να πιέσει με κάποιο τρόπο;

-Η ΕΕ έδωσε 3 δισ. για τους πρόσφυγες και θα δώσει άλλα τρία. Η Τουρκία έχει ξοδέψει 40 δισ. για τα 3,5 εκατομμύρια πρόσφυγες, τα δύο μισά τελευταία χρόνια. Οι 300 χιλιάδες ζουν σε καταυλισμούς, οι υπόλοιποι στις πόλεις έχουν δικαιώματα εργασίας, αλλά φυσικά η μούρη εργασία είναι κυρίαρχη. Η βόηθεια δίνεται σε Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις και αφορά στην εκπαίδευση των παιδιών, στην ιατροφαρμακευτική περιθαλψη και στην ικανότητα ενσωμάτωσης. Αυτό τα λεφτά σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να χρησιμοποιηθούν ως απειλή για την Τουρκία. Είναι ανθρωπιστική βοήθεια που δεν μπαίνει σε κανένα πολιτικό παιχνίδι.

-Γιατί λέτε ότι πρέπει να διδαχθούμε από την κοινή δήλωση ΕΕ - Τουρκίας για τους πρόσφυγες;

-Ένας από τους όρους που δεν εκπληρώθηκε ακόμα ήταν και η φιλελευθεροποίηση της βίζας, η οποία σκοντάφτει και σε τεχνικά θέματα αλλά και στον ορισμό της τρομοκρατίας, τον οποίο η τουρκική κυβέρνηση απονέμει συλλληβδην σε όποιον δεν της είναι αρεστός. Όμως το θέμα δεν βρίσκεται ακόμη στο προσκήνιο γιατί η Τουρκία δεν του δίνει προς το παρόν μεγάλη σημασία, παρά το ότι οι επιχειρηματικοί κύκλοι πιέζουν προς την κατεύθυνση αυτή. Να σημειώσω πως για άλλη μια φορά η Ελλάδα κατάφερε να ανανεώσει τη συμφωνία και Τούρκοι πολίτες περνάνε στα νησιά μας με εύκολη εβδομαδιαία βίζα για μία εβδομάδα και αυτό όχι μόνο προβλήματα δεν δημιουργεί, αλλά προσφέρει και οικονομική στήριξη στα νησιά. Το δεύτερο που είχε υποσχεθεί η δήλωση είναι το άνοιγμα κεφαλαίων

Αν κερδίσει ο Ερντογάν τις εκλογές

-Κάποιοι θεωρούν ότι πολλά από όλα όσα κάνει ο κ. Ερντογάν είναι για εσωτερική κατανάλωση μια που κάθε λίγο παραδοκεί κάποια εκλογική αναμέτρηση. Αν κερδίσει μπορεί να δούμε κάτι διαφορετικό;

-Αν κερδίσει τελικά τις εκλογές θα έχει φύγει από τους ώμους του ένα τεράστιο βάρος γιατί μετά το πραξικόπημα πραγματικά φοβήθηκε, όχι μόνο για την Τουρκία, όχι για το κόμμα του, αλλά για τον ίδιο. Ένωσε ότι ήταν ο ίδιος προσωπικά στο στόχαστρο. Αυτό θα βγει από το μυαλό του. Θα είναι καλύτερα; Θα είναι χειρότερα; Δεν μπορώ να ξέρω, αλλά μπορώ να πω ότι - όπως π.χ. στην ειρηνευτική διαδικασία του κουρδικού - ο κ. Ερντογάν έδειξε πως δεν διαστίζει να βάλει το δικό του συμφέρον μπροστά από αυτό της Τουρκίας. Η δικιά μας προσπάθεια θα είναι να ξαναθούμε στο τραπέζι ότι η σχέση με την Ευρωπαϊκή Ένωση, η ουσιαστική προοπτική της Τουρκίας για την επόμενη 20ετία, περνά μέσα από το ευρωπαϊκό κεκτημένο. Η Τουρκία χωρίς την ευρωπαϊκή προοπτική θα έχει ένα πολύ δύσκολο οικονομικό μέλλον.

-Η χρεοκοπία του οικονομικού θαύματος οδήγησε στις πρόσφατες εκλογές την Τουρκία;

-Όχι, διότι δεν χρεοκόπησε ακόμα, αλλά υπάρχει έντονος ο φόβος για κραχ. Η Τουρκία και πέρι και πρόπερι φαινόταν ότι πάει για χρεοκοπία. Η χρεοκοπία της Τουρκίας είναι μια προφητεία που επαναλαμβάνεται, αλλά καλό θα ήταν να μην συμβεί.

-Μήπως είναι δικός μας ευσεβοπισμός;

-Ένα μέρος είναι και αυτό. Όμως πραγματικά η λίρα είναι σε κακό χάλι, οι επενδύσεις μειώνονται, ο δαισιόμος των επιχειρήσεων είναι πολύ δύσκολος. Αυτό είναι στοιχεία που δείχνουν ότι μπορεί να σκάσει κάποια φούσκα. Πιστεύω πως ο Ερντογάν έκανε τις εκλογές γιατί είχε ολοκληρώσει την υπόθεση του Αφρίν. Είχε κερδίσει, είχε τις δάφνες του νικητή. Εβλεπε την αντιπολίτευση εντελώς κατακεραματισμένη και διάβασε λάθος την κατάσταση. Υπήρχε κι ο φόβος της οικονομίας στο πίσω μέρος του μυαλού του. Ενώ φάνηκε ότι θα ήταν μια εξυπνη κίνηση που θα έπινε την αντιπολίτευση τελείως ανοργάνωτη, φαίνεται πως αυτή την στιγμή η κατάσταση είναι ρευστή και παίζεται. Αυτό είναι πάρα πολύ ενδιαφέρον διότι εμείς θέλουμε μια Τουρκία που στις εκλογές να μπορεί να βγει η βούληση του λαού. Επειδή η αντιπολίτευση είναι οργανωμένη, θα έχει παρουσία σε όλα τα εκλογικά κέντρα, έτσι θα είναι ένας μοχλός ελέγχου. Και θα θέλαμε και διεθνείς παρατηρητές καθώς η χώρα βρίσκεται σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης με ό,τι αυτό σημαίνει.

Υπάρχει διαφορά απόψεων μεταξύ τουρκικών πολιτικών κομμάτων

-Θέματα Κύπρου και ελληνοτουρκικά θέματα στις συζητήσεις σας;

-Πάντα τίθενται, αλλά μας επαναλαμβάνουν τις κλασικές τουρκικές θέσεις. Το πιο ενδιαφέρον δεν είναι αυτά τα θέματα που πάντα τίθενται και πάντα οι απαντήσεις είναι τυπικές, αλλά τα θέματα που μπαίνουν πιο βαθιά μέσα στη δομή της τουρκικής πολιτικής. Έχει ενδιαφέρον, αν καμιά φορά κρατηθούμε και δεν θέσουμε τα ελληνοτουρκικά και κυπριακά θέματα που συσπειρώνουν την αντιπροσωπεία σαν τον σκαντζόχοιρο, αν δηλαδή τους αφήσουμε μόνους να μιλήσουν για άλλα θέματα, εργασιακά, δικαιώματα κ.λπ., βλέπουμε ότι έχουν τεράστιες διαφορές μεταξύ τους. Πολλές φορές η κριτική μεταξύ τους είναι πολύ εντονότερη από αυτή που κάνουμε εμείς. Σκοπός είναι να μπορείς

να δημιουργήσεις ρωγμές σε ένα φαινομενικά αρραγές μέτωπο, και το έχουμε καταφέρει πολλές φορές. Φυσικά αντίστοιχες διαφορές έχουμε και οι ευρωβουλευτές των άλλων χωρών.

Έχει ενδιαφέρον, αν καμιά φορά κρατηθούμε και δεν θέσουμε τα ελληνοτουρκικά και κυπριακά θέματα που συσπειρώνουν την αντιπροσωπεία σαν τον σκαντζόχοιρο...

-Υπάρχουν πολλές ρωγμές;

-Πάρα πολλές, υπάρχει μεγάλη διαφορά απόψεων μεταξύ των τουρκικών πολιτικών κομμάτων,

αν! Αυτό έχει εξαφανιστεί από το προσκήνιο και φυσικά η Κομισιόν κάνει σαν να μην υπήρχε ποτέ... Το ενδιαφέρον είναι πως και η Τουρκία ακολουθεί χωρίς πρόβλημα, παρά τις εκτεταμένες κορώνες κάποιων σιμίων.

-Τι θέλετε να πείτε με όλα αυτά;

-Όταν στο πεδίο βρήκαμε έναν χώρο πραγματικής συνεργασίας που και εμάς μας έωσαε και την Τουρκία ανακούφισε, η συνεργασία ήταν απρόσκοπτη. Μας δίνει αυτό κανένα μάθημα; **-Πάνω από μισό αιώνα οι συνομιλίες για την ενταξιακή πορεία της Τουρκίας.**

-Ναι και η κατάσταση πάει προς τα πίσω. Γι' αυτό δεν βγάζουμε έκθεση προόδου αλλά έκθεση κατάστασης των σχέσεων. Δεν είναι αυτή η στιγμή για να μιλήσουμε για την ενταξιακή διαδικασία. Εμείς προσφέρουμε τον ευρωπαϊκό προσανατολισμό και πρέπει να βρούμε τους τρόπους που θα συμβάδισουν με το ευρωπαϊκό κεκτημένο, συζητήση μιας γενιάς όπως είπε ο Πρόεδρος Γιούνκερ. Βέβαια, η Τουρκία δεν θα ενταχθεί στην ΕΕ αν δεν έχει λυθεί το Κυπριακό και αν δεν συμβαδίζει με το ευρωπαϊκό κεκτημένο.

-Γιατί ακόμη δεν έχει βρεθεί;

-Διότι για αρκετά χρόνια δεν μας ένοιαζε εμάς και τώρα στην προσπάθεια του Προέδρου Ερντογάν να ελέγξει όλη τη χώρα, προφανώς δεν αφήνει κανένα παράθυρο ανοικτό. Η Τουρκία πάει αιγά-σιγά προς τα πίσω και στα θέματα δικαιοσύνης, ανθρωπίνων δικαιωμάτων, σε όλα τα θέματα.

-Και την Κύπρο απειλεί ότι θα κάνει δικές της γεωτρήσεις;

-Και θα τις κάνει. Η Ευρώπη τον τελευταίο καιρό έκανε κάποια βήματα στήριξης της Κύπρου σε λεκτικό επίπεδο. Η Κυπριακή Δημοκρατία ως κράτος μέλος απολαμβάνει όλων των δικαιωμάτων των κρατών μελών. Κάθε φορά ακούμε τα μεγάλα παραπάνω των Τούρκων που δεν καταλαβαίνουν γιατί η ΕΕ βοηθά την Κύπρο και την Ελλάδα που είναι κράτη μέλη. Τώρα για τις γεωτρήσεις θα είναι αλληλέγγυοι μόνο στα λόγια γιατί φυσικά δεν υπάρχει άλλος τρόπος. Καλό είναι οι γεωτρήσεις να ενταχθούν και σε μια προοπτική επίλυσης του Κυπριακού ή να γίνουν ένας μοχλός ώστε να υπάρξει έναρξη των διαπραγματεύσεων και ελπίδα για βιώσιμη λύση. Μόνο μέσα σε ένα τέτοιο πλαίσιο θα μπορεί να αξιοποιηθεί ο πλούτος του νησιού.

-Το καλοκαίρι θα είναι θερμό;
-Όχι, δεν πιστεύω ότι το καλοκαίρι θα είναι θερμό για το Αιγαίο. Δεν συμφέρει αυτή τη στιγμή τον Ερντογάν να κρατήσει άλλο ένα μέτωπο. Δεν ξέρω βέβαια τι θα γίνει αν πραγματικά νιώσει ότι απειλείται η εκλογή του, αλλά πιστεύω ότι δεν θα έχουμε ένα θερμό επεισόδιο κατ' επιλογήν, αλλά δεν πρέπει να το αφήσουμε να γίνει κατά λάθος. Επειδή στην Κύπρο έχουμε τη συνέντευξη με τις έρευνες και δεν ξέρω πώς πάει το χρονοδιάγραμμά τους, ξέρω ότι η Τουρκία θα προσπαθήσει να παρεμποδίσει τις έρευνες και να βάλει το δικό της γεωτρήσανο ακριβώς δίπλα από τις γεωτρήσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας.